

दस्तावेज क्र. ७

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण

यांच्या समोर

नववा मजला, सेंटर-१, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई - ४०० ००५.

दूरध्वनी क्रमांक २२१५ २०१९ फॅक्स - ०२२ - २२१५ ३७६५ ई-मेल : mwrwa@mwrwa.org

२०१३ चे प्रकरण (दावा) क्र. १

प्रवाहाविरुद्ध धरणातून उजनी धरणात पाणी सोडण्याबद्दल मुंबईच्या न्यायसंस्थेच्या
माननीय उच्च न्यायालयातील मोहोळ तालुका बहु-उद्देशीय शेतकरी संघाने
दाखल केलेल्या २०१३ च्या जनहित याचिका क्र. ६० च्या बाबतीत.

अध्यक्ष,

मोहोळ तालुका बहु-उद्देशीय शेतकरी संघ,

मोहोळ, तालुका - मोहोळ, जि. सोलापूर,

त्यांच्या वकीलांमार्फत

श्री महादेव ए. चौधरी,

३ए/००३, श्रद्धा को-ऑप हाऊसिंग सोसायटी,

'म्हाडा' कॉलनी, चांदीवली, पवई,

मुंबई - ४०००७२. याचिकाकर्ता

विरुद्ध

प्रधान सचिव (जलसंपत्ती व्यवस्थापन आणि अधिकार क्षेत्र विकास),

जलसंपत्ती विभाग,

मॅडम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ प्रतिवादी

श्री. महादेव ए. चौधरी, याचिकाकर्त्याकरिता वकील

श्री. नितीन देशपांडे, प्रतिवादीसाठी सहाय्यक शासन वकील

श्रीमती मालिनी शंकर, प्रधान सचिव (अधिकार क्षेत्र विकास), जलसंपत्ती विभाग, मंत्रालय, मुंबई - प्रतिवादी साठी

श्री. सी.ए. बिराजदार, मुख्य अभियंता (एसपी), महाराष्ट्र कृष्ण खोरे विकास महामंडळ, जलसंपत्ती विभाग, पुणे - प्रतिवादीसाठी

श्री. अविनाश सुर्वे, मुख्य अभियंता (आय), महाराष्ट्र कृष्ण खोरे विकास महामंडळ, जलसंपत्ती विभाग, पुणे - प्रतिवादीसाठी

श्री. राजेंद्रकुमार जाधव, जिल्हाधिकारी पुणे साठी उपजिल्हाधिकारी

श्री. अमृत नाटेकर, जिल्हाधिकारी सोलापूर साठी उपजिल्हाधिकारी

श्री. रोहिदास गडदे, अध्यक्ष, भामा-आसखेड पीएपी कृती समिती

न्यायसभा : रवी बी. बुधीराजा, अध्यक्ष आणि

चित्कला झुत्शी, सभासद (अर्थव्यवस्था),

दिनांक: २४ मे २०१३

आदेश

माननीय उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दि. २४ एप्रिल २०१३ च्या आदेशानुसार मोहोळ तालुका बहुउद्देशीय शेतकरी संघटनेने उजनी धरण प्रवाहाविरुद्ध धरणांतून पाणी सोडण्यासाठी दाखल केलेल्या २०१३ च्या जनहित याचिका क्र. ६० च्या बाबतीत महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण यांना खालीलप्रमाणे निर्देश दिले.

“पक्षांचा विद्वत्तापूर्ण सल्ला ऐकून आणि महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियामन प्राधिकरण आता कार्यरत आहे म्हणून या बाबत आम्ही याचिकाकर्ते किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीने महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणास पाणीपुरवठा करण्यासंदर्भात प्रतिनिधीत्व केले तर त्यांना निर्देश देतो की, आजपासून ३ आठवड्यांच्या आत, सोलापूर जिल्ह्यात, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अशा प्रकारच्या सादरीकरणास शक्य तितक्या लवकर आणि शक्यतो अशा प्रतिनिधीत्व प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून २ आठवड्यांच्या आत विचार करेल आणि ज्याने हस्तक्षेप करून पाण्याची निवेदने सादर करण्याची इच्छा केली असेल अशा सर्व लोकांचा मोहोळ तालुक्याला पाणीपुरवठा करण्यासाठी याचिकाकर्त्यांच्या प्रतिनिधींच्या संदर्भात प्राधिकरणातर्फे विचार केला जाईल.

२.० त्यानुसार महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाने ३ मे २०१३ रोजी, लोकमत आणि सकाळ (पुणे, सोलापूर आणि अहमदनगर) आणि टाइम्स ऑफ इंडिया (पुणे) या स्थानीय वर्तमानपत्रांमध्ये निवेदने मागवून नोटीसा बजावल्या.

३.० वरील प्रकरणाची सुनावणी १७ मे २०१३ रोजी दुपारी १२.०० वाजता मुंबई येथील महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणच्या कार्यालयात ठेवण्यात आली.

८/३/२०१३ रोजी याचिकाकर्त्याने २०१३ च्या जनहित याचिका क्र. ६० ची एक प्रत दाखल केली आणि ३०/४/२०१३ रोजीच्या आपल्या पत्राद्वारे विनंती केली की या जनहित याचिकेचा निर्णय घेण्यासाठी महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणासमोर प्रतिनिधीत्व केले जाईल.

४.० या सुनावणीची तपशीलवार माहिती पुढील प्रमाणे नोंदविली गेली आहे:

४.१ याचिकाकर्त्याच्या वकीलाने महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ च्या कलम १२ (६) (सी) नुसार संबंधित खटल्याची सुनावणी केली. याचिकाकर्त्याची प्रार्थना मोहोळ तालुक्यातील जनतेच्या हितासाठी आहे आणि ती खालीलप्रमाणे आहे:

- i) उजनी धरणाच्या वरच्या भागात मुबलक पाणी आहे, तर मोहोळ भागातील बऱ्याच भूमीत तीव्र पाण्याची कमतरता आहे. परिसरातील लोक स्थलांतर करीत आहेत आणि उपासमारीमुळे प्राणी मरत आहेत. कलम १२ (६) (सी) लागू करून मोहोळ तालुक्यातील जनतेला न्याय द्यावा असे याचिकाकर्त्याचे म्हणणे आहे. भीमा नदीच्या पात्रात पाणी वाटपात व्यवस्थापन व नियोजनाचा अभाव असल्याचे याचिकाकर्त्याच्या म्हणण्यानुसार मुंबई उच्च न्यायालयाने उजनी धरणातील प्रवाहाविरुद्ध पाणी सोडण्याचे निर्देश अधिकाऱ्यांना दिले. जलसंपत्ती विभागाने त्यांच्या क्षेत्रातील मुख्य अभियंत्यांना उजनी धरणात पाणी सोडण्याचे निर्देश दिले. पाण्याचा वेग कमी होत नसल्याने लोडशेडिंगमुळे नदीतून पाण्याची अनधिकृत उचल होत होती आणि उजनीपर्यंत पोहोचणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण नगण्य होते.
- ii) शासनाच्या वतीने माननीय उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या प्रतिज्ञापत्रातील आकडेवारी प्रमाणे १५ जुलै २०१३ पर्यंत प्रवाहाविरुद्ध क्षेत्रातील पिण्याचे पाणी, शेती आणि उद्योगासाठी पुरेसे आरक्षण देण्यात आले होते याची खात्री करून घ्या. याचिकाकर्त्याने नमूद केले आहे की त्यांची प्रार्थना पेयजलासाठी तसेच सिंचनासाठी पाणी सोडण्यासाठी आहे.
- iii) पाणीपुरवठा करण्याचे सिद्धांत महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम कायदा [कलम १२ (७)] मध्ये शेपटीपासून-डोक्यापर्यंत पुरवले गेले आहे. तथापि, प्रत्यक्षात ते डोके पासून-ते शेपटी पर्यंत पुरवले जाते. परिणामी सिंचनासाठी पाण्याचा जास्त वापर केल्याने पाण्याचा साठा होतो आणि वरच्या भागातील जमिनी लागवडीस पात्र राहात नाहीत. मोहोळ भागात पाण्याच्या कमतरतेमुळे लोकांना स्थलांतर करावे लागले आहे. जुलै २०१२ पासून या भागात पाऊस पडलेला नाही, परिणामी या भागात तीव्र त्रास झाला आहे.
- iv) याचिकाकर्त्याच्या वकीलाने दि. २४/४/२०१३ रोजी श्री. अहुजा (भारतीय मानक ब्युरोच्या नदी खोऱ्यांवरील समितीचे सदस्य) यांनी धरणाच्या प्रक्रियेदरम्यान उजनी धरणात नदीकाठच्या कामात हस्तक्षेप केला होता आणि लक्षात आणून दिले की ते भौतिकदृष्ट्या व तांत्रिकदृष्ट्या शक्य आहे."

४.१.१ तथापि, श्री. अहुजा महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाच्या आधीच्या कार्यवाहीत उपस्थित राहिले नाहीत किंवा त्यांचे प्रतिनिधीत्व केले नाही.

४.२ जिल्हाधिकारी, पुणे यांचे प्रतिनिधीत्व करणारे उपजिल्हाधिकारी श्री. राजेंद्रकुमार जाधव यांनी सांगितले की त्यांनी जिल्हाधिकारी-पुणे यांच्या वतीने लेखी निवेदन सादर केले होते, ज्याच्या प्रती पक्षांना उपलब्ध झाल्या आहेत. त्याच्या निवेदनाचा परिच्छेद (५) वाचला. उजनी धरणातून पाणी सोडण्याचे आदेश मा. उच्च न्यायालयाने जलसंपत्ती विभागास दिनांक ९/४/२०१३ ला दिले. हे पाणी भामा-आसखेड आणि आंध्र येथील २ संचयनांमधून सोडण्यात आले. आतापर्यंत २.५ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी सोडण्यात आले असून त्यापैकी ०.५ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) पाणी उजनीपर्यंत पोचले आहे.

भीमा नदीकाठच्या लोडशेडिंगची व्यवस्था करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी ११/४/२०१३ रोजी महाडिस्कॉम यांना सूचना दिल्या. त्यानुसार महाडिस्कॉम, कार्यकारी अभियंता, राजगुरुनगर विभाग व मूळशी विभाग, पुणे यांनी २१/५/२०१३ रोजी जिल्हाधिकारी, पुणे यांना लोडशेडिंगवरील कारवाईबाबत कळविले आहे.

४.३ श्री. अमृत नाटेकर, जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांचे प्रतिनिधीत्व करणारे उपजिल्हाधिकारी यांनी सांगितले की २.८८९ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी सोडल्यामुळे १५/५/२०१३ रोजी ०.३ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी उजनी गाठू शकेल. जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी दि. २०/०५/२०१३ रोजीच्या आपल्या पत्राद्वारे कळविले आहे की, मोहोळ तालुक्यातील सर्व ठिकाणी पिण्याच्या पाण्याचा पुरेसा पुरवठा टँकर व इतर माध्यमातून करण्यात आला आहे आणि पाण्याची कमतरता असल्याने स्थलांतराचे एकही प्रकरण समोर आले.

४.४ श्री. सी. ए. बिराजदार, मुख्य अभियंता (एसपी) पुणे यांनी प्रतिवादीसाठी (जलसंपत्ती विभाग, महाराष्ट्र शासन) उजनी धरणाच्या २०१२-१३ च्या नियोजनाची माहिती खालीलप्रमाणे दिली:

उजनी धरणाचा थेट संचयन आराखडा = ५३.५८ हजार दशलक्ष घनफूट.

उजनी धरणाचा मृत संचयन आराखडा = ६३.६६ हजार दशलक्ष घनफूट.

i) सन २०१२-२०१३ चा खरीफ हंगाम : उजनी धरणाच्या पाण्याचे प्रमाण कमी पडल्यामुळे २३/७/२०१२ पर्यंत उजनी जलाशयातील पाणी पातळी वाढली नाही. २४/७/२०१२ नंतर, उजनी जलाशय पाणी पातळी हळूहळू वाढू लागली. उजनीमध्ये साठा खालील प्रमाणे:

क्र.	तारीख	जलाशय पाणी पातळी (मी)	सकल संग्रह (हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)) (मृत + थेट)
१	१/७/२०१२	४८७.८४७	४४.३९
२	२३/७/२०१२	४८७.६४	४३.४१
३	१७/८/२०१२	४९०.४४२	५९.६७

- ii) १८ ऑगस्ट २०१२ पासून खरीफ हंगामादरम्यान उजनीतून सोडल्या जाणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण खालीलप्रमाणे आहे -

क्र.	स्रोत	कालावधी	मंजूर केलेले प्रमाण (हजार दशलक्ष घनफूट (TMC))	सोडलेले वास्तविक प्रमाण (हजार दशलक्ष घनफूट (TMC))	टिप्पणी
१	भीमा नदी	१८/८/१२ ते ३/९/१२	४.००	४.६८	दि. २३/८/१२ रोजीचा जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांचा निर्देश
२	भीमा - सीना जोड कालवा	२६/६/१२ ते ११/९/१२	१.००	१.००	दि. २४/८/१२ रोजीचा विभागीय आयुक्त, पुणे यांचा आदेश
३	कालवा	१४/९/१२ ते ६/१०/१२	६.००	५.१७	माननीय मंत्री (महाराष्ट्र कृषि विकास महामंडळ) यांच्या अध्यक्षतेखाली घेतलेला दि. १२/९/१२ रोजीच्या बैठकीचा निर्णय
४	सीना-मधा (उपसा सिंचन व्यवस्था)	१७/९/१२ ते ३१/१०/१२	०.५०	०.४०	माननीय मंत्री (महाराष्ट्र कृषि विकास महामंडळ) यांच्या निर्देशानुसार
५	भीमा-सीना बोगदा	२/१०/१२ ते १४/१०/१२	०.१०	०.१०	दि. १/१०/१२ रोजीचा शासन निर्देश
			एकूण	११.३५	

- iii) २०१२-१३ मधील रब्बी व गरम हवामान हंगाम: १५/१०/२०१२ रोजी उजनी जलाशयातील एकूण पाणीसाठा ७२.३७ हजार दशलक्ष घनफूट होता. त्यातील थेट जलसाठा ८.७१ हजार दशलक्ष घनफूट होता आणि त्याची टक्केवारी $(८.७१ \div ५३.५८ =) १६.२६$ होती.

जिल्हाधिकारी, सोलापूर, यांनी ९/११/२०१२ च्या आदेशान्वये भीमा नदीवर अवलंबून असलेल्या लोकांच्या पिण्याच्या पाण्याची गरज भागविण्यासाठी उजनी पाण्याचे २४ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी आरक्षित ठेवले. त्यांनी सीना नदीवर पेयजलासाठी अवलंबून असणाऱ्या लोकांच्या गरजेसाठी (१५/७/२०१३ पर्यंत) ४ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी आरक्षित केले.

- iv) उजनी जलाशयातून दिनांक १५/१०/२०१२ ते १३/५/२०१३ या कालावधीत प्रत्यक्ष पाण्याचा वापर खालील तक्त्यानुसार आहे:-

क्र.	तपशील	पाणी वापर (हजार दशलक्ष घनफूट (TMC))
१	जलाशयामधून बाष्पीभवन	६.५०
२	जलाशयातील पिण्याच्या पाणी योजना	०.८२
३	जलाशयातील औद्योगिक जल योजना	०.२८
४	जलाशयामधून उपसा सिंचन	७.८४
५	सिना-माधा उपसा सिंचन व्यवस्था (१५/१०/१२ ते ६/११/१२)	०.३३
६	भीमा नदी (२१/११/१२ ते २६/११/१२) (कार्तिकी एकादशीच्या धार्मिक कार्यक्रमासाठी)	०.८४
७	भीमा नदी- पिण्यासाठी (३/०१/१३ ते १८/१/१३)	४.४६
८	सीना नदी -पिण्यासाठी (३/१/१३ ते २७/१/१३)	१.०४
९	भीमा नदी- पिण्यासाठी (८/३/१३ ते १९/३/१३)	४.४८
१०	भीमा नदी- पिण्यासाठी (८/५/१३ रोजी सुरू झाले.)	१.९४
	एकूण	२८.५३

उजनीची जलाशय पाणी पातळी १३/५/१३ पर्यंत ४८७.२८२ मीटर आहे. एकूण उपलब्ध संचयन ४१.६६ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) (मृत संचयन) आणि थेट संचयन - २२.०० (हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)) आहे.

- v) उजनी जलाशयाचा जुलै २०१३ पर्यंतचा अंदाजानुसार पाण्याचा उपयोग खालीलप्रमाणे आहे:

क्र.	तपशील	पाणी वापर (हजार दशलक्ष घनफूट (TMC))
१	जलाशयाचे बाष्पीभवन	३.०८
२	जलाशयाने बिगर-सिंचनाचा वापर	०.४२
३	जलाशयामधून उपसा सिंचन	४.६६
४	भीमा नदी- पिण्यासाठी (१०/५/१३ नंतर) (सध्या प्रवाह चालू आहे)	३.०६
५	भीमा नदी- पिण्यासाठी (जुलै २०१३ पर्यंत कार्तिकी एकादशीच्या धार्मिक कार्यक्रमासाठी)	५.००
	एकूण	१६.२२

हे स्पष्ट होते की उपलब्ध मृत संचयनामधून कोणतीही अडचण न घेता १६.२२ हजार दशलक्ष घनफूटच्या पिण्याच्या पाण्याची मागणी पूर्ण केली जाऊ शकते.

vi) उजनी डाव्या किनाऱ्याच्या कालव्यातून व उजनी उजव्या किनाऱ्याच्या कालव्यातून पाणी सोडण्याबाबत: १३/५/१३ रोजी उजनी जलाशयातील जलाशय पाणी पातळी आहे ४८७.२८२ मीटर आहे. कालव्याच्या खिडकीच्या चौकटीचा खालचा आडवा पातळी ४८७.२०० मीटर आहे. म्हणजे कालवा खिडकीच्या चौकटीच्या चौकटीचा खालची आडवी वर पाणी ०.०८२ मीटर उंच आहे. १३/५/१३ रोजी कालव्यात सिंचनासाठी प्रभावी पाणीपुरवठा शक्य नाही.

vii) ९/४/२०१३ च्या माननीय उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार, पुणे जिल्ह्यातील भामा आसखेड आणि आंध्र धरणातून १०/४/२०१३ पासून पाणी सोडले जात आहे. माननीय उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार पुणे जिल्ह्यातील या धरणातून ४ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी सोडण्याचे नियोजन आहे. १०/४/२०१३ ते १३/५/२०१३ दरम्यान एकूण २.७३६ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी सोडले गेले आहे.

४.५ श्री. अविनाश सुर्वे, मुख्य अभियंता (पुणे), प्रतिवादी (जलसंपत्ती विभाग, महाराष्ट्र शासन) यांनी उजनीच्या प्रवाहाविरुद्ध धरणांची साठवण स्थिती व त्यातील नियोजन १५/७/२०१३ पर्यंत सादर केले (या आदेशाला परिशिष्ट I) त्यांनी नमूद केले की -

- (i) भीमा उप-खोऱ्याचे एकात्मिक नियोजन झाले नाही परंतु प्रकल्प स्तरावर नियोजन केले गेले आहे. कुकडी-सह-घोड यंत्रणेमध्ये उपलब्ध पाणी केवळ पिण्याच्या पाण्यासाठीच पुरेसे आहे.
- (ii) खडकवासला प्रणाली (चार मजले पानशेत, वरसगाव, खडकवासला आणि टेमघर यांचा समावेश आहे) केवळ पुणे शहराच्या पिण्याच्या पाण्याची गरज भागवते जी दरमहा सरासरी १.२५ हजार दशलक्ष घनफूट असते.
- (iii) पवना साठा स्थानिक सिंचन गरजा पूर्ण करण्याव्यतिरिक्त पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेत पिण्याच्या पाण्याची गरज भागवते. पवनाकडे कालवे नसून ज्या दिशेने प्रवाह वाहतो त्या दिशेने ४० किमी आहे, त्यातून पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेने जिथून पाणी उचलले आहे तिथून रावेत बंधान्याला पुरवठा करतो. पवनाची वचनबद्धता १५/०७/२०१३ खालीलप्रमाणे पर्यंत आहे: -

पिण्याचे पाणी	-	१.९३ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
कालव्यांमधील बाष्पीभवन	-	०.१८ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
औद्योगिक बांधिलकी	-	०.३३ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
साचलेले संथ पाणी सिंचन	-	<u>०.६१ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)</u>
एकूण	-	<u>३.०५ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)</u>

शिल्लक पाणी १५/७/२०१३ नंतर - शून्य

खडकवासला यंत्रणेची वचनबद्धता खालीलप्रमाणे आहे: -

पिण्याचे पाणी	-	२.५३ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
कालव्यांमधील बाष्पीभवन	-	०.३५ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
सिंचन वचनबद्धता	-	१.०४ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
औद्योगिक बांधिलकी	-	<u>०.२० हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)</u>
एकूण	-	<u>४.१२ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)</u>

शिल्लक पाणी १५/७/२०१३ नंतर - शून्य

- (iv) ४ टाटा धरणे पिण्याच्या पाण्यासाठी नाहीत. टाटाच्या मूळशी धरणाने मुळा नदीत १.२ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी (TMC) सोडले.
- (v) चासकमान, कलमोडी, वाडीवाले व कासारसाई धरणात सध्या उपलब्ध पाणी स्थानिक पिण्याच्या पाण्याची गरज भागविण्यासाठी आवश्यक आहे. १५/७/२०१३ नंतर कोणतेही अतिरिक्त पाणी उपलब्ध नाही.
- (vi) केवळ भामा-आसखेड आणि आंध्रमधून मिळणारे अतिरिक्त पाणी उजनीला पूरक म्हणून सोडले जाऊ शकते. भामा-आसखेडच्या २४ केटी बंधाऱ्यांचे प्रवाह कमीतकमी १.६४ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) आहेत. भामा-आसखेड संचयन पूर्ण झाले परंतु कालवे अपूर्ण आहेत. आतापर्यंत एकूण पाणी ३ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) आहे. तथापि, ०३/५/२०१३ पर्यंत उजनी धरणाला ०.५०४ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी मिळाले आणि आणखी १ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) सोडले जाऊ शकले जाते. यास सुमारे १५ दिवस लागतील.
- (vii) जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी आखल्याप्रमाणे सध्या उजनी जलाशयात उपलब्ध मृत संचयन सोलापूर शहराच्या पिण्याच्या पाण्याची गरज भागविण्यासाठी पुरेशी आहे.

४.६ जलसंपत्ती विभाग, महाराष्ट्र शासन, प्रतिवादीसाठी श्रीमती मालिनी शंकर, प्रधान सचिव (जलसंपत्ती व्यवस्थापन आणि अधिकार क्षेत्र विकास) यांनी नमूद केले की भामा-आसखेड आणि आंध्र धरणांमधून माननीय उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार सोडण्यात आलेले सुमारे २५% पाणी उजनीपर्यंत पोहोचले आहे. त्याचा पुढे पाणी सोडण्यासाठी थोडासा उपयोग होईल. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (अधिकार, विवाद आणि अपील व इतर बाबींचे वाटप व देखरेख) नियम, २०१३ (येथे नियम नंतर नमूद केले गेले आहेत) अधिसूचित केले गेले आहे. आर ११ (२) (ii) फक्त अशीच विनंती केली जाऊ शकते जेव्हा असे विसर्ग तांत्रिक आणि व्यावहारिकदृष्ट्या शक्य असतील.

त्यांनी प्राधिकरणाच्या लक्षात आणून दिले की माननीय उच्च न्यायालयाने आपल्या आदेशात दि. २४/०४/२०१३ रोजी महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण योग्य आदेश देईल. एकट्या खटल्याची सत्यता आणि परिस्थिती महत्त्वाची असेल.

४.७ भामा-आसखेड पीएपी कृती समितीचे अध्यक्ष श्री. रोहिदास गडाडे यांनी भामा-आसखेडमधून ३ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी सोडण्याचे दुष्परिणाम सांगितले. नदी कोरडी झाली आहे. नदीत पिण्यासाठी किंवा जनावरांसाठी पाणी सोडले जात नाही. भामा-आसखेडच्या नदीकाठच्या कालव्यात पाणी नाही. या गावांना टँकरने पाणी दिले जात आहे. या भागात पाणी नसल्यामुळे शेतकऱ्यांची चारा पिके उद्ध्वस्त झाली आहेत. शिवाय, सध्या ज्या पाण्याचा तो वापर करीत आहे त्या सर्वांचा फारसा उपयोग होत नाही आणि तो थांबला पाहिजे.

त्यांनी लेखी निवेदन सादर केले आहे, ज्याच्या प्रती पक्षांना पुरविल्या गेल्या आहेत.

४.८ वकील नितीन देशपांडे, यांनी नमूद केले की ११ (२) (ii) नियम लागू केला जाऊ शकतो. सरकारच्या वतीने दोन्ही मुख्य अभियंत्यांनी दिलेली तथ्ये व आकडेवारीवरून असे दिसून आले आहे की उजनी धरणाला पुढील पाणी सोडणे काही उपयोगाचे नाही.

सध्याच्या खटल्यात कायद्याचे कलम ११ (सी) लागू करावे, असे त्यांनी सुचविले.

४.९ याचिकाकर्त्यांचे वकील महादेव ए. चौधरी यांनी असे म्हटले आहे की, जुलै २०१२, पासून याचिकाकर्त्यांचे क्षेत्र पाण्याविना आहे. भामा-आसखेड आणि आंध्रमधून, पाणी सोडल्यानंतर उजनीला जाण्यापूर्वी सुमारे २८० किमी अंतरावर पाणी आच्छादित करणे आवश्यक आहे. ह्यात बाष्पीभवन तसेच पात्र नसलेल्यांकडून चोरीच्या मार्गाने मोठ्या प्रमाणात नुकसान होते. सध्या उजनीमध्ये एकूण ५८ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) साठा उपलब्ध आहे. मार्गात

असलेल्या कोल्हापूर टाईप बंधारा (के.टी. बंधान्याचे) दरवाजे सोडलेले पाणी भरण्यासाठी ठेवलेले असतात. यावेळी वीज भारनियमनाचा सराव होत नाही. पुणे परिसरातील इतर सर्व कालवे पूर्ण भरले आहेत. सोलापूरला पिण्यासाठी पाणीपुरवठा करण्याचा विचार उजनीकडून नव्हे तर नीरा प्रणालीतून केला जाऊ शकतो. यामुळे मोठया प्रमाणात बचत झाली असती आणि उजनीवरील भार खूपच कमी झाला असता.

कमीत कमी भविष्य काळात आपत्ती येण्यापासून रोखण्यासाठी त्यांनी याचिकाकर्त्यांची बाजू मांडण्याची विनंती केली. योग्य वेळी योग्य पावले उचलून घेतलेल्या काळजीपूर्वक निर्णयामुळे टंचाईच्या काळात मोहोळ सारख्या पाण्याची कमतरता असलेल्या भागातील लोकांवरचे संकट वाचेल.

४.१० त्यानंतर अॅड. नितीन देशपांडे, सहाय्यक सरकारी वकील (AGP), यांनी निवेदन केले की, याचिकाकर्त्यांची प्रार्थना केवळ उजनी पुरतीच मर्यादित आहे, नीरा प्रणालीसाठी नाही, असे त्यांच्या वकिलांनी सुचवल्या प्रमाणे कलम १२ (६) (क) आणि ११ (क) च्या अनुषंगाने कलम ११ (क) देखील ३१ अ मध्ये समाविष्ट आहेत.

५.० वरील मुद्दे लक्षात घेता आपण खालील पैलूंवर विचार करणे आवश्यक आहे:

५.१ या प्रकरणात, याचिकाकर्त्यांची याचिका महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम, २००५ च्या कलम ११ (क) अन्वये त्यांनी केलेल्या याचिकेच्या परिच्छेद ११ मध्ये आणि महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण कायद्याच्या कलम १२ (६) (क) अन्वये याचिकेच्या परिच्छेद २१ (ब) अंतर्गत नमूद केली आहे.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण कायद्याचे कलम ११(क) आणि १२ (६) (क) खालीलप्रमाणे -

कलम ११(क):

"११. प्राधिकरण खालील अधिकारांचा उपयोग करेल आणि खालील कार्ये करेल,

....

(क) टंचाईच्या काळात जलसंपत्ती प्रकल्प, उप-खोरे व नदी खोऱ्यात उपलब्ध पाण्याच्या न्याय्य वितरणाची प्राथमिकता निश्चित करणे;

विभाग १२ (६) (क):

"(६) प्राधिकरण खालील तत्वांच्या आधारे खोरे-पातळी, उप-खोरे स्तर किंवा प्रकल्प पातळीवर कोटा निश्चित करेल:-

(क): उपखोऱ्याच्या नदी खोऱ्यात येणारी अडचण समतुल्यपणे मांडण्यासाठी नदी खोऱ्यात किंवा उपखोऱ्यातील जलाशयामध्ये साचलेले पाणी दरवर्षी ऑक्टोबरच्या शेवटी अशा प्रकारे नियंत्रित केले जाईल की खरीफ वापरासह वापरण्यायोग्य पाण्याची टक्केवारी सर्व जलाशयांसाठी अंदाजे समान असेल.

हक्कांची व्याख्या कायद्याच्या कलम २(आय) नुसार खालीलप्रमाणे करण्यात आली आहे.

(i) या कायद्याच्या हेतूने पाण्याचा वापर करण्यासाठी कोणत्याही नदी खोऱ्यातील एजन्सीद्वारे अधिकृत हक्क म्हणजे अधिकृतता.

कायद्याच्या कलम १२(६) मध्ये असे म्हटले आहे की, प्राधिकरण प्रकल्प तत्वावर उप खोरे पातळीवरील कोटा निश्चित केलेल्या तत्वांच्या आधारे निर्धारित केले जातील. १२ (६) (क) हे त्यातील एक कलम आहे. कलम २ (आय) (एस) अन्वये कोटा परिभाषित केला गेला आहे कारण पात्रता धारकास उपलब्ध असेलल्या पाण्याचे आकारमानात्मक प्रमाण.

तथापि महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, २००५, कायद्यामध्ये २०११ मध्ये दुरुस्ती करण्यात आली. नवीन कलम ३१ए जोडला गेला ज्याचा सिंचन अधिकारांवर परिणाम झाला. कलम ३१ ए खालील प्रमाणे स्पष्ट करण्यात येतो:-

३१ए: या कायद्यात किंवा सध्या अस्तित्वात असलेल्या कोणत्याही कायद्यात काही असले तरी "हक्क" हा शब्द फक्त अशा क्षेत्रांवरच लागू होईल जिथे महाराष्ट्र सिंचन प्रणाली व्यवस्थापन अधिनियम २००५ नुसार रेखांकनासह सर्व संबंधित तरतूदींचे पालन केले जाईल.

५.२ अधिनियम १२(६)(क) जो केवळ सिंचन अधिकारांच्या संदर्भात जलाशयांच्या समानतेसाठी लागू शकतो, सध्याच्या बाबतीत उजनी प्रकल्पाला लागू होणार नाही कारण हा प्रकल्प महाराष्ट्र सिंचन पद्धतींचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ च्या कलम ५ आणि ६ अंतर्गत शासनाने सादर केलेला नाही.

उजनी जलाशयात १५/१०/२०१२ रोजी थेट साठा १६.२८ % होता, तो ३३% पेक्षा कमी आहे, म्हणून ही नियम २ प्रमाणे बाब टंचाईच्या व्याख्येत येते आणि कलम ११ (क)

अंतर्गत तरतूदी आकर्षित करते. म्हणूनच, प्राधिकरणास सध्याच्या प्रकरणात थेट कार्यक्षेत्र आहे.

- ५.३ जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी उजनी धरणाच्या मृत साठ्यातून पेयजलाच्या उद्देशाने सुमारे २४ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) राखीव ठेवला आहे. ऑक्टोबर २०१२ च्या अखेरपर्यंत उपलब्ध मृत संचयन ६३.६६ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) होते. उजनी प्रकल्प अधिकार्यांच्या नियोजनानुसार पिण्याच्या पाण्याच्या वापरासाठी नदीच्या पात्रात सोडल्या जाणाऱ्या उपलब्ध पाण्याचा साठा प्रकल्पातील सोलापूर जिल्ह्यातील लोकसंख्येच्या पिण्याच्या पाण्याची गरज भागविण्यासाठी पुरेसा आहे. जिल्हाधिकारी यांच्या ९/११/२०१२ रोजीचा आदेश या मूल्यांकनानुसार आहे.

पाण्याच्या तुटवड्यामुळे मोहोळ तालुक्यातील लोकांनी स्थलांतर केल्याच्या आरोपाबद्दल जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी प्राधिकरणाला, २०/५/२०१३ च्या लेखी पत्राद्वारे कळविले आहे की पाण्याचा तुटवडा असल्यामुळे स्थलांतर करण्याचे एकही प्रकरण नाही. याव्यतिरिक्त, सोलापूर जिल्हाधिकार्यांनी तुटवडाग्रस्त खेड्यांसाठी टँकरनी पाणीपुरवठ्याची पुरेशी व्यवस्था केली आहे आणि एकही गाव पेयजलाव्यतिरिक्त नाही.

- ५.४ ९/४/२०१३ च्या उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार ३ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) पाणी भामा-आसखेड मधून व १ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) पाणी आंध्रातून सोडण्याबाबत प्रकल्प अधिकारी व प्रधान सचिव (जलसंपत्ती व्यवस्थापन व आदेश क्षेत्र विकास), जलसंपत्ती विभाग, महाराष्ट्र शासनाने या प्राधिकरणासमोर सादर केले आहे की २.७ हजार दशलक्ष घनफूट पैकी ०.५ हजार दशलक्ष घनफूट पेक्षा कमी उजनीच्या साचलेल्या संध पाण्याच्या ठिकाणावर पोचले आहेत. वाटेत प्रेषण नुकसान सुमारे ७०% आहे. १३/५/१३ रोजी उजनीच्या मृत संचयनामध्ये ४१.६६ हजार दशलक्ष घनफूट पाणी उपलब्ध आहे हे लक्षात घेऊन सोलापूर शहर १५/७/१३ पर्यंत आणि *आषाढी एकादशी* कार्यक्रमाची सुमारे १६.२२ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) पर्यंत पिण्याच्या पाण्याची गरज भागविली जाऊ शकते. अडचणीशिवाय भामा-आसखेड प्रकल्पातील पीएपीने प्राधिकरणासमोर प्रतिनिधीत्व केले आहे, त्यांच्या अध्यक्षांनी स्वाक्षरी केलेल्या दिनांक १७/५/२०१३ रोजी पत्र लिहिले आहे की भामा-आसखेडमधून पाणी सोडले गेले आहे लोक आणि जनावरांसाठी पाण्याची कमतरता आहे. भामा-आसखेड पाणलोट क्षेत्राच्या आसपासची गावे हे लक्षात घेता भामा-आसखेड आणि आंध्र भांडारातून पाणी सोडल्यास पुढे त्यांना त्रास होऊ शकतो. जिल्हाधिकारी सोलापूरने केलेली व्यवस्था, पीएपीला मोठ्या प्रमाणात होणारे प्रेषण नुकसान आणि त्रास

लक्षात घेता भामा-आसखेड व आंध्र येथून पुढे पाणी सोडणे फायदेशीर किंवा इष्ट ठरणार नाही.

५.५ 'टेल टू हेड' तत्त्वानुसार असा तर्कही केला गेला मुख्य म्हणजे, प्रवाहाविरुद्ध प्रकल्पांमध्ये संचयन भरण्यापूर्वी ज्या दिशेने प्रवाह वाहतो त्या दिशेने प्रकल्पातील साठवण सुनिश्चित केले जाईल. तथापि, आमचे म्हणणे आहे की "टेल टू हेड" तत्व प्रत्येक प्रकल्पाच्या आदेश सिंचन क्षेत्रामध्ये लागू होते. ज्या सिंचनाच्या पाण्याच्या पुरवठ्यासाठी पूर्णपणे नियंत्रित वितरण प्रणाली आहे जी निसर्गावर अवलंबून नाही. तथापि, बदलते जलविज्ञान आणि भौगोलिक परिस्थिती निसर्गावर अवलंबून असल्यामुळे नदी खोऱ्यात किंवा उपखोऱ्यात जलाशय भरण्यासाठी हे लागू केले जाऊ शकत नाही ज्यामुळे मोठ्या पाणलोट क्षेत्रासाठी कधीकधी प्रवाहाविरुद्ध जाणाऱ्या जलाशयापेक्षा खालच्या जलाशयात आधी भरण होते. भीमा उप-खोरे व राज्यातील काही इतर उप-खोऱ्यांमध्ये याचा अनुभव आला आहे. अशा प्रकारे, आम्ही हा मुद्दा स्वीकारण्यात अक्षम आहोत.

५.६ सुनावणीच्या वेळी याचिकाकर्त्याने प्राधिकरणाकडे प्रतिनिधीत्व केले आहे की सोलापूराला पिण्याच्या पाण्याची आवश्यकता नीरा यंत्रणेमधून अंशतः पूर्ण केली जाऊ शकते. या प्रणालीचे पाणी गुरुत्वाकर्षणाने वाहते. या प्राधिकरणास असे वाटते की, टंचाईच्या कालावधीत येणारी अडचण सामायिक करण्यासाठी आणि राज्य पाणी धोरणातील परिच्छेद २.८ मध्ये, खोऱ्यामधील पिण्याच्या पाण्याची गरज भागवण्यासाठी, सरकारने याचिकाकर्त्याच्या या विशिष्ट प्रस्तावावर भविष्यात विचार केला पाहिजे. सरकारने या पैलूचा काळजीपूर्वक अभ्यास केला पाहिजे आणि या अधिकाऱ्यांना या आदेशाच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या कालावधीत या प्रकरणात त्यांनी काय कारवाई करण्याचा प्रस्ताव दिला आहे याची माहिती दिली पाहिजे.

५.७ या प्राधिकरणास असे वाटते की राज्य जल धोरणाच्या कलम २.१.१ नुसार योग्य एकात्मिक नियोजन महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण कायद्याच्या आवश्यकतेनुसार योग्य वेळी करणे आवश्यक आहे. भविष्यात ही परिस्थिती पुन्हा पुन्हा येणार नाही याची खात्री सरकार करू शकेल.

५.८ त्यानुसार वरील विश्लेषण पाहता खालील दिशा निर्देश दिले आहेत.

(अ) सध्या उजनी जलाशयात उपलब्ध मृत संचयन फक्त सोलापूर शहराच्या पिण्याच्या पाण्याची गरज भागविण्यासाठी पुरेशी आहे, असे मुख्य अभियंता श्री. बिराजदार, यांनी नमूद केले आहे.

१३/०५/२०१३ रोजी उजनीमध्ये ४१.६६ हजार दशलक्ष घनफूट मृत संचयन १५/७/२०१३ पर्यंत पिण्याच्या पाण्याची आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी पुरेसे आहे. जिल्हाधिकारी, सोलापूर दिनांक २०/०५/२०१३, रोजीच्या त्यांच्या पत्राद्वारे, परिच्छेद ४.३ मध्ये नमूद केले आहे की, मोहोळ तालुक्यातून पिण्याच्या पाण्याच्या कमतरतेमुळे स्थलांतर झाल्याचे घडलेले नाही.

- (ब) या आदेशासंदर्भात दिलेल्या तक्त्यानुसार प्रवाहाविरुद्ध धरणे व उजनी धरणातील १३/०५/१३ रोजी पाण्याची उपलब्धता पाहता भामा-आसखेड व आंध्र आणि उर्वरित धरणांमध्ये शिल्लक पाणी उपलब्ध नसल्याचे दिसून आले आहे. भामा-आसखेड व आंध्र कडून केलेले विसर्ग, कोणत्याही परिस्थितीत, उजनी अंतर्गत टंचाई परिस्थितीत शेतीच्या आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी पुरेसे नाही. १३/०५/२०१३ रोजी उजनी जलाशयाच्या पातळी खाली कालव्याची खिडकीची चौकट फक्त ८ सेमी आहे. कालवा सिंचनासाठी प्रभावी विसर्ग सध्याच्या परिस्थितीत शक्य होणार नाही.
- (क) भामा- आसखेड आणि आंध्र साठ्यामधून पुढील विसर्ग थांबविण्यात यावे कारण परिच्छेद ५.४ मध्ये चर्चा केल्याप्रमाणे भामा- आसखेडाच्या भागात राहणाऱ्या लोकांना मोठ्या प्रमाणात प्रेषण नुकसान आणि टाळण्यायोग्य त्रास लक्षात घेता हे विसर्ग उपयुक्त ठरणार नाहीत.
- (ड) शासन सर्व जलसंपत्ती प्रकल्पातील साठ्याच्या स्थितीचा १५ ऑक्टोबरपर्यंत आढावा घेऊ शकेल आणि ३१ ऑक्टोबर २०१३ पर्यंत परिस्थिती, संभाव्य विस्कळीत भाग आणि त्या पूर्ण करण्यासाठी आरंभ करण्याच्या प्रस्तावित पावले याबद्दल प्राधिकरणाला सुचित करू शकेल.

या शोध आणि निरीक्षणासह, याचिका निकाली काढण्यात आली.

सही/-
(चित्कला झुत्शी)
सदस्य (अर्थव्यवस्था)

सही/-
(रवी बी. बुधीराजा)
अध्यक्ष

(एस. व्ही. सोडल)
सचिव

Annexure I

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन
प्राधिकरण,
आवक क्रमांक ५०६
दिनांक : १४.०५.२०१३

महाराष्ट्र कृष्ण खोरे विकास महामंडळ, पुणे
मुख्य अभियंता (जसं) जलसंपत्ती विभाग, पुणे.
सिंचनभवन, मंगळवार पेठ, बारणे रोड, पुणे - ४११०११.

जा.क्र.मुअ / काअ-२ / सिंचन / प्रशा-८ / ३१२०

दिनांक : १३.५.२०१३

प्रति,

मा. प्रधान सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि)
जलसंपत्ती विभाग, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२

विषय : = PIL No. ६० of २०१३ by Mohol Taluka Bahu Uddeshiya Shetkari Sangh in the Hon'ble High Court of Judicature of Bombay in the matter of releasing water into Ujjani Dam from upstream dams.

संदर्भ : १) महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियम प्राधिकरण यांचे इंग्रजी पत्र क्रमांक MWRRA/Petition/(६०/२०१३)/ २५७ dated ३०th April २०१३

२) महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पृष्ठांकन क्रमांक मकृखोविमं / २६१३ / (५६१/१३) प्रशा. १ / ३५७२ दिनांक ९ मे २०१३

संदर्भित पत्र क्रमांक १ अन्वये महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमक प्राधिकरण मुंबई यांनी उजनी धरणाच्या वरील बाजूस असलेल्या धरणांमधील उपयुक्त पाणीसाठे, अचल पाणीसाठे, एकूण पाणीसाठे, या धरणांमधील पाण्यावर अवलंबून असलेली लोकसंख्या तसेच पाण्याचा नियोजित वापर व दिनांक १५.७.२०१३ रोजी शिल्लक असणारा साठा याबाबत माहिती मागविलेली आहे. उपरोक्त माहिती तक्त्याच्या स्वरूपात या पत्रासोबत सादर करण्यात येत आहे.

माहितीसाठी सविनय सादर.

मुख्य अभियंता
जलसंपत्ती विभाग, पुणे

प्रत : मा. सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमक प्राधिकरण मुंबई यांना माहितीसाठी सविनय सादर.

प्रत मा. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांना माहितीसाठी सविनय सादर.

मुख्य अभियंता जलसंपत्ती विभाग, पुणे

प्रपत्र अ

उजनी धरणाच्या वरील बाजूस असलेल्या धरणांमधील दि. १३/०५/२०१३ रोजी उपलब्ध पाणीसाठ्याचे नियोजन

पाणी साठा TMC

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्पीय उपयुक्त साठा	१३/०५/२०१३ चा उपयुक्त साठा		नियोजन दि. १५/०७/२०१३						उजनी पश्च जल (back water) पर्यंतचे अंतर कि.मी.	उजनी धरणात सोडता येण्यासारखे पाणी	उजनी धरणात पोहोचू शकणारे पाणी	शेरा
					पिण्यासाठी	बाष्पीभवन व इतर व्यय	औद्योगिक व इतर	उन्हाळा हंगाम १२-१३ चे शेतीसाठी नियोजन	पिण्यासाठी अवलंबून असणारी लोकसंख्या लक्ष	शिल्लक पाणीसाठा				
		अघफू	अघफू	टक्केवारी	अघफू	अघफू	अघफू	अघफू		अघफू		अघफू	अघफू	
१	२	३	५		७	८	९	१२		१३	१४	१५	१६	
१	भामा आसखेड	७.६७	१.६४	२१.३९	०.०३९	०.२१३	०	०.६८२	१.३६	०.७०६	२०४	०.७०६	०.३५३	
२	टेमघर	३.७१	०.१०	२.७४	२.५३	०.३५	०.२०	१.०४	४५	०.०००	१७६	०	०	
३	वरसगांव	१२.८२	१.२३	९.५९										
४	पानशेत	१०.६५	१.५३	१४.४०										
५	खडकवासला	१.९७	१.२६	६३.६०										
	एकूण खडकवासला संयुक्त	२९.१५	४.१२	१४.१३	२.५३	०.३५	०.२	१.०४	४५	०.०००	१७६	०	०	
६	एकूण	८.५१	३.०५	३५.८१	१.९३	०.१८	०.३३	०.६१	२०	०.०००	२३४	०	०	
७	मुळशी (टाटा कं.चे धरण)													मुळशी धरण हे टाटा कंपनीचे अखत्यारीत आहे. त्याचा प्रकल्पीय साठा १८.४७ टीएमसी असून आज रोजी ४.८१ टीएमसी साठा उपलब्ध आहे. त्यांच्यापैकी १.२० टीएमसी पाणी धरणाच्या खालील बाजूस असलेल्या शेतीसाठी दिले जाते.
		१.२	०.३	२५.००	०.०४६	०.०६	०	०.१	०.५८	०.०९४				
८	चासकमान व कलमोडी	९.०८	१.०१	११.०९	०.३१	०.०९	०	०.६१	२	०.००	२०६	०	०	
१०	आंध्रा	२.९४२	१.१८६	४०.३०	०.०१९	०.०९	०.०२८	०.३४०	०.४२	०.७०९	२२७	०.७०९	०.३५	
११	वडीवळे	१.४२६	०.५००	४६.५९	०.०५४	०.०४	०.०९७	०.१८७	०.६२	०.१२	२६०	०	०	
१२	कासारसाई	०.५७	०.१२७	२२.४८	०.००६	०.०३	०	०.०९४	०.४०	०.००	२५०	०	०	
	एकूण (१२ प्रकल्प)	५९.३५	११.६३	१९.६०	४.८९	०.९९	०.६६	३.५६	६९.८०	१.५३		१.४२	०.७१	

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्पीय उपयुक्त साठा	१३/०५/२०१३ चा उपयुक्त साठा		नियोजन दि. १५/०७/२०१३						उजनी पश्च जल (back water) पर्यंतचे अंतर कि.मी.	उजनी धरणात सोडता येण्यासारखे पाणी	उजनी धरणात पोहोचू शकणारे पाणी	शेरा
					पिण्यासाठी	बाष्पीभवन व इतर व्यय	औद्योगिक व इतर	उन्हाळा हंगाम १२-१३ चे शेतीसाठी नियोजन	पिण्यासाठी अवलंबून असणारी लोकसंख्या लक्ष	शिल्लक पाणीसाठा				
		अघफू	अघफू	टक्केवारी	अघफू	अघफू	अघफू	अघफू		अघफू		अघफू	अघफू	
१	२	३	५		७	८	९	१२		१३	१४	१५	१६	
१३	पिंपळगाव जोगे	३.८९	०.००	०.००	०	०	०	०	०	०	२१९	०	०	कुंकडी प्रकल्पातील सर्व पाणीसाठी पिण्यासाठी आरक्षित असून उजनी प्रकल्पात सोडण्यासाठी पाणी उपलब्ध नाही.
१४	माणिकडोह	१०.१७४	०.२०९	२.०५	०.१७८	०.०३१	०	०	०.७३	०.०००	२३२	०	०	
१५	येडगांव	२.८०	०.२३४	८.३५	०.१९	०.०३५	०.००५	०	१.२२	०.०००	१९७	०	०	
१६	वडज	०.१६९	०.११०	९.४२	०.०९३	०.०१७	०	०	०.४२	०.०००	२१३	०	०	
१७	डिंभे	१२.४८३	०.४६९	३.७५	०.३९९	०.०७	०	०	१.५	०.०००	२१३	०	०	
१८	घोडे	५.४७	०.००	०.००	०	०	०	०	०	०	१०१	०	०	
१९	चिल्हेवाडी	०.८८	०.०८८	१०	०.०८	०.०१३	०	०	०	०.०००	-	०	०	
	एकूण (७ प्रकल्प)	३६.८६६	१.११	३.०१	०.९३९	०.१६६	०.००५	०	३.८७	०		०	०	
१९	एकूण एकंदर	९६.२१	१२.७४	१३.२४	५.८३	१.१६	०.६६	३.५६	७३.६७	१.५३		१.४२	०.७१	

अविनारा सुर्वे
मुख्य अभियंता
जलसंपत्ती विभाग पुणे